

Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 6

Kërkimet për Burime Minerare dhe Vlerësimi i tyre

Objektivi

- 1 Objektivi i këtij SNRF-je është specifikimi i raportimit financiar *të kërkimit dhe vlerësimi i burimeve minerare*.
- 2 Në veçanti, SNRF-ja synon:
  - (a) përmirësime të kufizuara të praktikave ekzistuese kontabël për shpenzimet e *kërkimit dhe vlerësimin e tyre*.
  - (b) njësitë ekonomike që identifikojnë aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara duhet të përcaktojnë zhvlerësimin e këtyre aktiveve sipas SNK 36 *Zhvlerësimi i Aktiveve*.
  - (c) zbulimet që identifikojnë dhe shpjegojnë shumat në pasqyrat financiare të njësive ekonomike, të cilat lindin nga kërkimi dhe vlerësimi i tyre i burimeve minerare, dhe i ndihmojnë përdoruesit e këtyre pasqyrave të kuptojnë shumat, vendosjen në kohë dhe sigurinë e fluksit të mjeteve monetare në të ardhmen nga çdo aktiv i njohur mineral.

Objekti

- 3 Një njësi ekonomike do të zbatojë SNRF-në për çdo shpenzim të bërë për kërkim dhe vlerësim.
- 4 SNRF-ja nuk i adresohet aspekteve të tjera të kontabilitetit të njësive ekonomike që merren me kërkimin dhe vlerësimin e burimeve minerare.
- 5 Njësia ekonomike nuk do ta zbatojë këtë SNRF për shpenzimet e bëra:
  - (a) përpara kërkimit dhe vlerësimit të tyre të burimeve Minerare, si për shembull shpenzimeve të bëra përpara se njësia ekonomike të gëzojë të drejtën ligjore për kërkimin në një fushe të caktuar.
  - (b) pasi të demonstrohet aftësia teknike dhe qëndrueshmëria tregtare për nxjerrjen e burimit mineral.

Njohja e aktiveve të kërkimit dhe vlerësimi i tyre

Përjashtim i përkohshëm nga SNK 8 paragrafët 11 dhe 12

- 6 Një njësi ekonomike, gjatë zhvillimit të politikave të veta kontabël të njohjes së aktiveve të kërkimit dhe vlerësimi i tyre do të zbatojë paragrafin 10 të SNK 8 *Politikat Kontabël, Ndryshime në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*.
- 7 Paragrafët 11 dhe 12 të SNK 8 specifikojnë burimet e kërkesave dhe udhëzimeve autoritare që duhet të shqyrtojnë menaxhimi gjatë përpilimit të një politike kontabël për një zë, nëse asnjë SNRF nuk gjen zbatim specifikisht për atë zë. Në zbatim të paragrafëve 9 dhe 10 më poshtë, ky SNRF çliron njësinë ekonomike nga çdo përgjegjësi për zbatimin e këtyre paragrafëve tek politikat e veta kontabël të njohjes dhe matjes së aktiveve minerare.

Matja e aktiveve minerare

Matja dhe Njohja

- 8 Aktivet minerare do të maten me kosto.

Elementet e kostos së aktiveve të kërkimit

- 9 Një njësi ekonomike e përcakton politikën e vet kontabël duke specifikuar se cilat shpenzime mund të njihen si aktive kërkimi dhe vlerësimi, duke e zbatuar sistematikisht këtë politikë. Në dhënien e këtij përcaktimi, një njësi ekonomike shqyrton deri në çfarë shkallë mund të lidhen shpenzimet me gjetjen e burimeve minerare specifike. Më poshtë paraqiten shembuj të shpenzimeve që mund të përfshihen në matjen paraprase të aktiveve minerare të kërkuara dhe vlerësuara (lista nuk është as e plotë as në detaje):
- (a) marrja e të drejtës për kërkim;
  - (b) studimet topografike, gjeologjike, gjeo-kimike dhe gjeofizike;
  - (c) gërmimet kërkuese;
  - (d) hapja e puseve;
  - (e) marrja e kampioneve; dhe
  - (f) aktivitetet që lidhen me vlerësimin e aftësisë teknike dhe qëndrueshmërisë tregtare të nxjerrjes së burimit mineral.
- 10 Shpenzimet që lidhen me zhvillimin e burimeve minerare nuk do të njihen si aktive kërkimi dhe vlerësimi. *Kuadri*¹ dhe SNK 38 *Aktivitet e Patrupëzuara* japin udhëzime për njohjen e aktiveve që krijohen nga zhvillimi.
- 11 Sipas SNK 37 *Provizjonet, Pasivet Rezerve dhe Aktivitet Rezervë* në një njësi ekonomike pranon çdo kusht për heqjen dhe restaurimin, që ka ndodhur në një periudhë të caktuar si pasojë e kryerjes së kërkimit dhe vlerësimit të burimeve minerare.

Matja pas Njohjes

- 12 Pas njohjes, një njësi ekonomike do të aplikojë tek aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara të tyre, metodën e vlerësimit me kosto ose me rivlerësim të tyre. Në rast se aplikohet modeli i rivlerësimit të tyre (metoda e paraqitur tek SNK 16 *Pasuritë e Paluajtshme, Pajisjet dhe Makineritë* ose tek SNK 38) duhet të jetë e standardizuar me klasifikimin e aktivitetit (shihni paragrafin 15).

Ndryshime në politikat kontabël

- 13 Një njësi ekonomike mund të dojë të ndryshojë politikat e veta kontabël të shpenzimeve të kërkimit të burimeve minerare në rast se ky ndryshim i bën pasqyrat financiare më të përshtatshme për nevojat e përdoruesve në marrjen e vendimeve ekonomike, dhe jo më pak, por më shumë të besueshme, për këto nevoja. Njësia ekonomike gjykon për përshtatshmërinë dhe besueshmërinë e tyre sipas kriterit të SNK 8.

---

¹ Referenca e *Kuadrit* është për Kuadrin e KSNK-së për *Përgatitjen dhe Paraqitjen e Pasqyrave Financiare*, miratuar nga BSNK në 2001. Në shtator 2010 BSNK zëvendësoi *Kuadrin* me *Kuadrin Konceptual për Raportim Financiar*.

- 14 Për të argumentuar ndryshimet në politikat kontabël të shpenzimeve për kërkim dhe vlerësim, njësi ekonomike duhet të demonstrojë se ndryshimi i sjell pasqyrat financiare më pranë përbushjes së kriteve të SNK 8. Nuk është nevoja që ndryshimi të arrijë një përbushje të plote të këtyre kriteve.

Paraqitja

Klasifikimi i aktiveve minerare të kërkuara dhe vlerësuara

- 15 Në varësi të natyrës së aktiveve, një njësi ekonomike do t'i klasifikojë aktivet për kërkim dhe vlerësim si materiale dhe jo-materiale, dhe ta zbatojë në përputhje me këtë klasifikim.
- 16 Disa aktive kërkimi dhe vlerësimi trajtohen si jo-materiale (p.sh. të drejtat për gjermim), ndërsa të tjerat si materiale (p.sh. mjetet motorike dhe pajisjet për gjermim). Shuma që reflekton amortizimin është pjesë e kostos së aktivitetit jo-material deri në piken kur aktivi material konsumohet për krijimin e një aktivi jo-material. Megjithatë, përdorimi i një aktivi material për krijimin e një aktivi jo-material nuk e shndërron aktivin material në një aktiv jo-material.

Ri-klasifikimi i aktiveve minerare të kërkuara dhe vlerësuara

- 17 Një aktiv kërkimi dhe vlerësimi i tyre nuk klasifikohet më si i tillë nëse janë të demonstrueshëm aftësia teknike dhe qëndrueshmëria tregtare. Para klasifikimit, aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara do të testohen për zhvlerësime, dhe çdo humbje e shkaktuar nga zhvlerësimi i tyre do të njihet.

Zhvlerësimi

Njohja dhe Matja

- 18 Aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara do të vërehen për zhvlerësime nëse faktet dhe rrethanat sugjerojnë se vlera kontabël e një aktivi kërkimi dhe vlerësimi mund të tejkalojë shumën e rikuperueshme. Kur faktet dhe rrethanat sugjerojnë se vlera kontabël tejkalon shumën e rikuperueshme, një njësi ekonomike do të matë, prezantojë dhe japë informacione shpjeguese sipas SNK 36 për çdo humbje të shkaktuar nga zhvlerësimi i tyre, përveç rastit të përmendur në paragrafin 21 më poshtë.
- 19 Vetëm për qëllim të aktiveve minerare të kërkuara dhe vlerësuara, në vend të paragrafëve 8–17 të SNK 36 do të zbatohet paragrafi 20 i kësaj SNRF-je kur njihet mundësia e zhvlerësimit të një aktivi kërkimi dhe vlerësimi. Paragrafi 20 përdor termin 'aktive' por zbatohet në mënyrë të barazvlefshme për të ndarë aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara minerare të kërkuara dhe vlerësuara nga njësitë gjeneruese të mjeteve monetare.
- 20 Një apo më shumë nga faktet dhe rrethanat e mëposhtme tregojnë se një njësi ekonomike duhet të testojë nëse ka zhvlerësime tek aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara minerare të kërkuara dhe vlerësuara (lista nuk është e fundme):
- (a) ka mbaruar gjatë periudhës apo do të mbarojë në të ardhmen e afërt, dhe nuk pritet të rinovohet periudha gjatë të cilës njësi ekonomike ka të drejtën e kërkimit në një fushë të caktuar.

- (b) nuk janë buxhetuar apo planifikuar shpenzimet thelbësore për kërkim dhe vlerësim të mëtejshëm të burimeve minerare në fushat e caktuara.
- (c) kërkimi dhe vlerësimi i burimeve minerare në një fushe të caktuar nuk kanë sjelle deklarimin e sasive të burimeve materiale me qëndrueshmëri tregtare, dhe njësia ekonomike merr vendimin t'i ndërpresë këto aktivitete në këtë fushë.
- (d) ekzistojnë të dhëna të mjaftueshme për të treguar se, edhe pse zhvillimi në fushën specifike ka mundësi të vazhdojë, vlera kontabël e aktive minerare të kërkuara dhe vlerësuara mund të mos rikuperohet plotësisht nga zhvillimi i suksesshëm apo shitjet.

Ne secilin prej këtyre rasteve, njësia ekonomike do të kryejë test zhvlerësimi në përputhje me SNK 36. Sipas SNK 36, çdo humbje ekonomike nga zhvlerësimi i tyre njihet si shpenzim.

Specifikimi i nivelit sipas të cilit bëhet vlerësimi për zhvlerësimet e aktiveve minerare të kërkuara dhe vlerësuara

- 21 Një njësi ekonomike e përcakton politiken kontabël për shpërndarjen e aktiveve minerare të kërkuara dhe vlerësuara minerare të kërkuara dhe vlerësuara në njësi ose grupe njësisish që gjenerojnë mjete monetare, me qëllim që të vërehet nëse këto aktive janë zhvlerësuar. Çdo njësi apo grup njësisish që gjeneron mjete monetare ku vendosen aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara minerare të kërkuara dhe vlerësuara nuk do të jënë më të mëdha sesa segmenti operacional që përcaktohet në përputhje me SNRF 8 *Segmentet e Shfrytëzimit*.
- 22 Niveli i përcaktuar nga njësia ekonomike për testimin nëse ka zhvlerësime në aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara minerare të kërkuara dhe vlerësuara mund të përmbajë një apo më shumë njësi që gjenerojnë mjete monetare.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

- 23 Një njësi ekonomike do japë informacionin që identifikon dhe shpjegon shumat e njohura në pasqyrat financiare, të cilat janë krijuar nga kërkimi dhe vlerësimi i burimeve minerare.
- 24 Për t'iu përmbajtur paragrafit 23, një njësi ekonomike duhet të shpjegojë:
  - (a) politikat e veta kontabël të shpenzimeve minerare të kërkuara dhe vlerësuara duke përfshirë njohjen e aktiveve minerare të kërkuara dhe vlerësuara.
  - (b) shumen e aktivitetit, pasivit, të ardhurave dhe shpenzimeve, sistemit operacional dhe fluksit të mjeteve monetare për investim që krijohen nga kërkimi dhe vlerësimi i burimeve minerare.
- 25 Një njësi ekonomike duhet t'i trajtojë aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara minerare të kërkuara dhe vlerësuara si një klasë e veçantë aktivesh dhe të beje deklaratimet e kërkuara nga SNK 16 ose SNK 38 në përputhje me mënyrën e klasifikimit të aktiveve.

Data e hyrjes në fuqi

- 26 Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë SNRF për periudha vjetore që fillojnë në datë 1 Janar 2006 ose pas kësaj date. Inkurajohet aplikimi më i hershëm Nëse një njësi

ekonomike e zbaton SNRF-ne për një periudhe që fillon përpara datës 1 Janar 2006, ajo duhet ta deklarojë këtë fakt.

Dispozita të përkohshme

- 27 Nëse një kërkesë e caktuar e paragrafit 18 sipas informacionit krahasues, që lidhet me periudhat vjetore që fillojnë përpara datës 1 Janar 2006 është e pazbatueshme, njësia ekonomike do ta deklarojë këtë fakt. SNK 8 jep shpjegimin e termit ‘i pazbatueshëm’.

Shtojcë A

Termet e përcaktuar

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF-së.

Aktivet minerare të kërkuara dhe vlerësuara   **Shpenzimet minerare të kërkuara dhe vlerësuara** të njohura si aktive në përputhje me politikat kontabël të njësisë ekonomike..

Shpenzimet minerare të kërkuara dhe vlerësuara   Shpenzimet e njësisë ekonomike lidhur me **kërkimin dhe vlerësimin e burimeve minerare** përpara se të jete demonstruar aftësia teknike dhe qëndrueshmëria tregtare e nxjerrjes së burimit mineral.

Kërkimi dhe vlerësimi i burimeve minerare   Kërkimi për burime minerare, ku përfshihen mineralet, nafta, gazi natyror dhe burime të ngjashme të pa-ripërtërishme pasi njësia ekonomike të gëzojë të drejtën ligjore për kërkim në një fushe të caktuar, si dhe përcaktimi i aftësisë teknike dhe qëndrueshmërisë tregtare të nxjerrjes së këtyre burimeve minerare.